

UČITELJSKI TOVARIŠ.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 21.

V Ljubljani, 1. novembra 1888. l.

XXVIII. leto.

P r o l o g

pri

slavnostnem koncertu „Slovenskega učiteljskega društva“ v Ljubljani v 25. dan oktobra 1888. l. v proslavo štiridesetletnice slavnega vladanja Nj. veličastva presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

og sprimi vas v dežele mestu glavnem,
Pozdravljen, zbor sodrugov in družic!
Po svetu gorskem in po svetu ravnem
Prispeli ste, kar druží nas poklic;
Prispeli ste, da v mestu staroslavnem
Nocój kipečih src, gorečih lic
Izrazite čutila svoja sveta
Za carski rod, za carja in očeta!

Stotisoč src plamtí ob slavnem gódi,
Ta god obhaja naš gospod in car.
Zaúpno zrô na svetli stol naródi,
Po carstvu širnem se mirí vihár;
Pozabljeno in oproščeno bodi,
Kar brat je storil bratu, za vsikdár,
Saj On jednako ljubi vse rodove,
Bodrí na delo, dviga vse stanove!

Hvaležno v njem naš stan slavi rešníka:
Iz nóči nas je dvignil On na dan!
V svobodi le razvija se omika,
In oh! — obéh je bil naš stan želján!
Prešlà je noč — glej, kólika razlika:
Ta stan, poprej prezíran in teptán,
Stanovom drugim zdaj se čáстно druží,
In vzorom ž njimi in prosveti služí!

Kar tirja svet od nas, to dobro znamo,
 Kar tirja dom, slovenski rod od nas,
 To govori glasno nam srce samo:
 Ustvarjajmo mu lepši, boljši čas!
 V oblasti src mi sto in sto imamo:
 Utisnimo krepostij jim izraz,
 A jedna, prva druge vse ustvarja:
 Ljubiti rod, ljubiti dom in carja!

Let štirideset! — O, silno ti cesarstvo,
 Nad tábo čuje sam dobrotni Bog!
 Karkoli znanstva zmore širno stvarstvo,
 V zavetje se zateka knežjih rok;
 Sprejel je vzgojo knez v mogočno varstvo,
 Skrbč kot oče za razvoj otrok,
 Iz tisoč src v nebó molitev plava:
 Bog hrani carja! — Slava, slava, slava! —

A. Funtek.

Kako naj učitelj vpliva na vedenje šolske mladine zunaj šole.

Govoril pri okrajni učiteljski konferenciji za Ljubljansko okolico v 27. dan jul. t. l.
 učitelj J. Bajec.

(Konec.)

Ne zadostuje torej, da učitelj samo v šoli poprašuje enega ali drugega, kako se obnašajo potoma. Zatorej je dobro, da učitelj pred šolo hodi danes po tej, jutri po drugi poti otrokom naproti, ali jih od daleč opazuje, da jih nekaj časa čuva. Isto tako naj stori tudi po šoli, da se prepriča o njihovem vedenji. — Otroci radi stikajo tudi po gozdih, zlasti za gnjezdi in ptiči. Ako učitelj tega ne zapreči, gorje mladim hudobnežem! Ako nič ne pomaga in izda svarjenje v šoli, naj gre sam v gozd, da vidi in se prepriča, kaj počenjajo v gozdu. — Še huje se godí na paši. Tu počenjajo otroci marsikaj grdega, nesramnega, ker jih nobeno modro in pametno okó ne čuva. Pretepajo ubogo živino, teptajo njive, kradejo pridelke ter povzročujejo mnoge škode. Pastirji celó povzročujejo, da se soseda grdo gledata ter v sovraštvu živita do smrti. — Naj pogleda zato učitelj večkrat na pašnik sprehajaje se mesto v krčmo; s tem si bode več zaslug pridobil in spoštovanja. — Naj dela učitelj tudi na to, da si lastniki živine oskrbé pametnega pastirja, ki bi otroke v strahu imel. Naj učitelj tudi starišem priporoča, da pogledajo večkrat na pašnik; istotako v gozd. —

Pri kopanji se godé grde, grde reči. Večina jih sramožljivost izgubi. Učitelj jim sicer ne more zabraniti kopanja, razun v globokih vodah, ker jim še sam priporoča snago na telesu. Vé gotovo za isti prostor, kamor se hodijo otroci kopat. Naj o lepih dnevih sam otroke v daljini nadzoruje. Vsaj lahko opazuje njih vedenje. Ako kaj nespodobnega čuje pri takej priložnosti, naj vsem strogo prepové, da se z nesramnežem ne pečajo. Vedno pa naj učitelj skrbi za to, da se dobri in pridni učenci lepega obnašanja skrbno ogibljejo na potu ali kjer si bodi drugej poredneža. „Ena garjeva ovca mnogo drugih zdravih okuži“.